

target.

En tidning om effektivt företagande

från Grant Thornton • Nr 1.2018

Catrine Sageryd,
vd för Mekina,
köpte ett konkursbo
i byggbranschen.

Växer så
det knakar:
Almedalen
i siffror

Vad väntar
runt knuten
för fastighets-
branschen?

Minimera
risken för
cyberattacker

Så stärktes
Byarums bruk
av ägarbytet

Verktyg för en ny generation

100 000 företag väntar på nya ägare

Ledare.

Ny generation nya möjligheter

I år är det valår och det ska bli spännande att se hur våra politiker kommer att arbeta för att släppa fram växande företag. Avgörande för Sveriges fortsatta tillväxt är att skapa möjligheter för befintliga företag att utvecklas både i Sverige och internationellt. Här är skatteregler, kompetenstillförsel och möjlighet till finansiering viktiga frågor.

**”Idag finns det cirka
100 000 svenska
företag där ägaren
snart går i pension.”**

I det här numret av Target fokuserar vi extra på generationsskifte i företag. Idag finns det cirka 100 000 svenska företag där nuvarande ägare snart går i pension. I många fall riktigt fina, lönsamma bolag, med en upparbetad

kompetens och kundstock. Med en ny ägare kan ytterligare en dimension läggas till den befintliga, och bolagen får chansen att ta ett steg framåt i utvecklingen. På sidan 10–15 delar två unga entreprenörer med sig av sina erfarenheter av att förvärva befintliga bolag.

Jag vill även tipsa dig om att läsa artikeln på sidan 16 om cybersäkerhet, en fråga som är värd att ta på största allvar. Det gäller alla – från mindre företag till större, myndigheter och samhällsfunktioner. Läs mer om vad du kan göra med it-säkerheten på ditt företag.

Trevlig läsning!

ANNA JOHNSON
Vd, Grant Thornton

Target är en affärstidning från Grant Thornton Sweden AB. *Ansvarig utgivare:* Annie Sebelius, Grant Thornton Sweden AB *Redaktionell projektledning och produktion:* Appelberg Publishing Group *Tryck:* Elanders, 2018. Nästa nummer av Target kommer ut i oktober 2018.

Innehåll.

Nr 1/2018

06 **Vem ska förvalta arvet?**

Många ägarledda företag behöver snart hitta arvtagare. Här är tipsen som gör ägarbytet smidigt.

10 **Entreprenören på bruket**

Joel Enhörning månade om kunskaperna i företaget när han tog över anrika Byarums Bruk.

14 **Från event till elverktyg**

Ett smörgåsbord av fina företag till salu. Så beskriver Mekinas ägare, Catrine Sageryd, marknaden.

16 **Almedalen i siffror**

Vilka ämnen drar mest besökare och hur många företag är på plats i förhållande till politiska organisationer?

18 **Trend: Fastigheter**

Konsolidering och reformer skönjs i fastighetsbranschens horisont.

20 **Svårt ducka för attacker**

Cyberattacker seglar upp som företagens nya osynliga fiende. Men det finns åtgärder som minskar risken för att bli utsatt.

27 **Mäns nätverk styr**

Unga företag är sämre på jämställdhet än större mogna företag, enligt Tove Dahlgren på Allbright.

Tillsammans skapar vi värde

Ett strategiskt hållbarhetsarbete bidrar konkret till en mer uthållig och lönsam tillväxt. Grant Thorntons experter hjälper till att skapa framtida affärsmöjligheter.

grantthornton.se/hallbarhet

Företagen digitalt på efterkälken

Svenska företag ligger efter offentlig sektor i sin digitalisering av ekonomiska och administrativa processer. Det visar Vismas Digitaliseringsindex 2017. Allra längst i digitaliseringen har man kommit inom tidrapportering, attestflöden och inkommande fakturor.

– Det finns fortfarande en outnyttjad potential att digitalisera internt för att reducera manuell handläggning och spara tid och resurser, säger Carola Lissel, vd för Visma Software.

Visste du att...

... **Estland som** första land erbjuder digitalt medborgarskap, ett så kallat e-Residency, för människor från hela världen? Det här gör det bland annat lättare att starta företag i Estland, med smidig tillgång till landets myndighetstjänster. Med ditt e-Residency kan du bland annat komma åt bank- och betaltjänster samt hantera och signera myndighetsdokumentation online. Målet är att nå tio miljoner e-Residents till år 2025.

Skatteverket håller ögonen på...

Skatteverket ska under 2018 utvidga kontrollen av handeln med kryptovalutor. Många transaktioner kan vara helt lagliga men kontrolluppgifter rapporteras inte in. Ett annat fokusområde för verket är insatser som motverkar svartarbete och organiserad brottslighet. Tre nya branscher får krav på personliggare: fordonsservice, kropps- och skönhetsvård, samt livsmedels- och tobaksgrossister. I år inleds även införandet av månadsvis rapportering av skatter och avgifter på individnivå i företagen.

Gasellvåren har startat! Följ den på grantthornton.se/gasell

Skydda dina kontokort anpassade för trådlösa betalningar mot skimming med ett RFID-skydd. Det är lika stort som ett vanligt kontokort och placeras i plånboken.

Nästa generation i startblocken

Ungefär 100 000 svenska, ägarledda företag står inför ett generationsskifte inom några år. Att som ägare förbereda både sig själv och företaget är A och O för ett smidigt ägarskifte. ”Många väntar tyvärr lite för länge”, säger Roland Dansell på Grant Thornton.

text **Carola Ålstig** foto **Håkan Målbäck, Folio**

Många ägarledda företag har i dagsläget inga självklara efterträdare. Barnen kanske inte är intresserade och att invänta barnbarnen kan innebära att man väntar för länge. Risken är att välmående, lokala företag runt om i landet tvingas lägga ner, vilket i sin tur får konsekvenser på både regionen och samhället i stort.

– Drömmen är att hitta unga entreprenörer som vill ta över de här företagen och som har energi att utveckla dem och få dem att växa, säger Roland Dansell, affärsrådgivare och marknadsområdeschef på Grant Thornton.

Att lämna över till sina barn blir allt ovanligare i Sverige, men det finns andra alternativ. Man kan låta anställ-

Roland Dansell
*Affärsrådgivare och
marknadsområdeschef,
Grant Thornton*

da köpa företaget, konkurrenter, närliggande branscher som vill bredda sin verksamhet, sälja till finansiella aktörer som exempelvis ett investment- eller riskkapitalbolag, eller en större industriell köpare från branschen eller en närliggande bransch.

– Men som ägare är det viktigt att du funderar på om det spelar dig någon roll vad de nya ägarna gör med ditt företag efter försäljningen, säger Roland Dansell.

Han exemplifierar med en entreprenör i södra Sverige som sålde sitt företag till en internationell köpare som flyttade hela produktionen utomlands. Det fick entreprenören att flytta hem från Thailand, starta upp ett liknande →

Tuffare skatt för familjen

Idag är det väsentligt dyrare att föra över företaget till nästa generation familjemedlemmar jämfört med att sälja till en extern köpare. För en utomstående köpare krävs en karenstid på fem år innan aktierna är "avkvalificerade" och försäljningsvinsten beskattas med 25 procent. Vid överlåtelser inom familjen finns ingen sådan karenstid när nya ägaren tar över. Vinsten beskattas alltså hårdare vid generationsskiften inom familjen.

→ företag och återanställa personalen.

– Du kanske därför ska överväga att få mindre betalt, men i gengäld känna dig trygg i att företaget lever vidare.

Oavsett vem som tar över måste man förbereda företaget för nya ägare. Optimalt är att göra det redan några år före exit. Ägaren är ofta företagets största tillgång, men samtidigt den största riskfaktorn i ägarledda bolag. Det är därför viktigt att ta ett steg tillbaka och göra företaget mindre beroende av ägarnas insatser.

– Ett tips är att ägaren kliver av vd-posten i god tid före försäljningen och tillsätter en intern eller extern, gärna yngre vd. Då är ägaren inte ansvarig för det operativa arbetet när nya ägare tar över, men kan ändå finnas med på ett strategiskt plan i styrelsearbetet inför övertagandet, och även en tid efter om den nya ägaren önskar det.

Ett annat tips är att vara proaktiv och själv lägga ut krokar hos anställda, konkurrenter eller andra intressenter, i stället för att sitta still i båten och invänta bud.

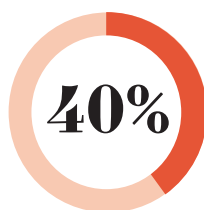
Något som också är viktigt för en ägare är att det är ordning och reda i företaget och att företaget fungera bra i alla avseenden. Här kan behövas lägga ner en del arbete i god tid före överlåtelsen av företaget

Skattemässigt behöver man inte tänka på något särskilt – om man är ute i god tid. Då finns gott om tid att planera för generationsväxlingen. Bestämmer man sig för att sälja från en vecka till en annan kan det bli betydligt svårare att hantera de skattemässiga effekterna.

3 tips som förbereder ditt företag inför ett generationsskifte:

- 1 Få bolagsstyrningen att fungera.** Ett tips är att som ägare kliva av vd-posten och tillsätta en extern vd. Då har företaget ett fungerande operativt arbete utan dig.
- 2 Ordning och reda.** Bra rutiner och ordning på sin verksamhet är oerhört viktiga ingredienser när potentiella köpare tittar på ditt företag.
- 3 Se till att driva en lönsam affär** som genererar vinster, då får du bättre betalt för företaget.

Andel av företag som planerar ett generationsskifte:

... av företagen inom transport, bygg och partihandel

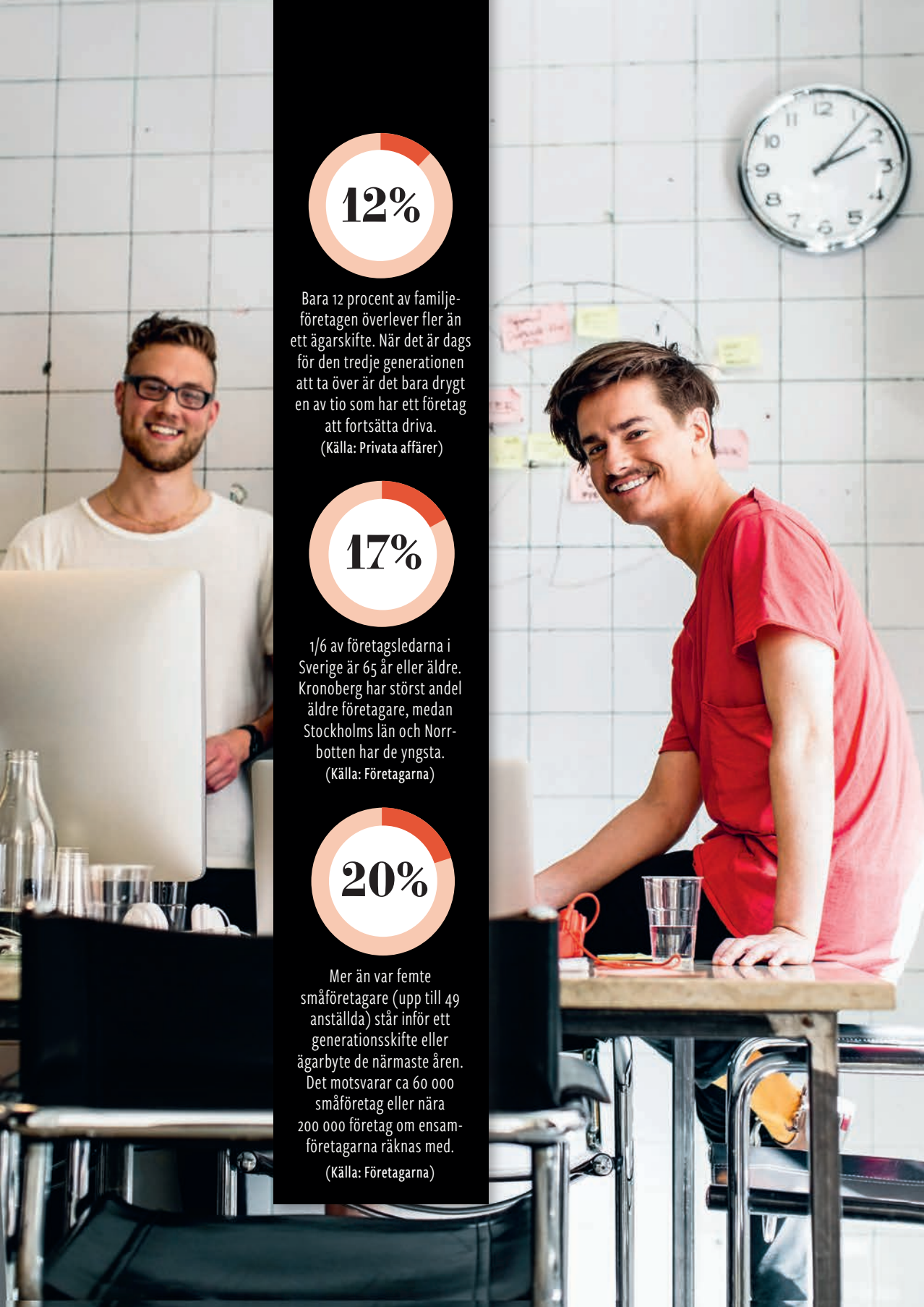

... av företagen inom finanssektorn, tekniska konsulter samt vård & omsorg

– I dagsläget finns det vissa skattemässiga nackdelar att generationsväxla inom familjen. Men annars finns det inga särskilda skatteaspekter att tänka på om man planerar i god tid, det mest gåtar att lösa, säger Roland Dansell.

I Sverige är vi generellt sett bra på att starta upp företag, men sämre på att utveckla dem. Att ta över ett väl fungerande företag i stället för att starta upp något från scratch vore därför en win-win-situation både för unga entreprenörssjälar och äldre företagsägare som vill kliva av. Det skulle kunna få många befintliga företag att växa och utvecklas och nya arbetstillfällen skulle kunna skapas.

– Men tyvärr så känns det som om det inte är lika fint att ta över ett befintligt bolag som att vara grundare av ett bolag, trots att man ser till att företaget utvecklas och växer, men jag hoppas att den inställningen ändras, säger Roland Dansell. ●

12%

Bara 12 procent av familjeföretagen överlever fler än ett ägarskifte. När det är dags för den tredje generationen att ta över är det bara drygt en av tio som har ett företag att fortsätta driva.

(Källa: Privata affärer)

17%

1/6 av företagsledarna i Sverige är 65 år eller äldre. Kronoberg har störst andel äldre företagare, medan Stockholms län och Norrbotten har de yngsta.

(Källa: Företagarna)

20%

Mer än var femte småföretagare (upp till 49 anställda) står inför ett generationsskifte eller ägarbyte de närmaste åren. Det motsvarar ca 60 000 småföretag eller nära 200 000 företag om ensamföretagarna räknas med.

(Källa: Företagarna)

Helgjuten kärlek till affärer

En av utmaningarna med att förvärva ett etablerat och väl fungerande bolag är att behålla personalen och all deras erfarenhet även efter ägarbytet. Det menar Joel Enhörning, vd för och ägare av Byarums Bruk.

text **Petra Malm** foto **Eva Lindblad, Per Ranung**

Det allra första mötet som Joel Enhörning, då 29 år och ny ägare och vd för Byarums Bruk, hade med personalen var helt avgörande för företagets fortsatta framtid. De tidigare ägarna hade drivit bolaget i 35 år. Nu stod han där, framför en grupp erfarna och duktiga personer, som – om han valde fel strategi – kunde säga upp sig, och därmed skulle en stor del av företagets kärnkompetens försvinna.

– Så här i efterhand är jag faktiskt lite imponerad av mitt lugn den där dagen. Kanske var jag bedövd av min egen entusiasm för hur bolaget skulle kunna växa och bli ännu mer intressant på marknaden, säger han.

Budskapet han gav sina medarbetare var att det kommande året skulle produktionen fortsätta så som den alltid hade gjort. Och att han var där för att lära av dem, inte tvärtom.

Det småländska företaget Byarums Bruk grundades 1947 och till en början tillverkade de komponenter av alumi-

nium till verkstadsindustrin. I mitten av sjuttioalet skiftade företaget ägare och tillverkningen riktades i stället in på att gjuta möbler och bruksföremål för parker, trädgårdar och offentliga miljöer. Tillverkningsmetoden är densamma då som nu, och materialet är 100 procent återvunnen aluminium.

Joel Enhörning är uppvuxen i en familj som startat och förvaltat bolag framgångsrikt under många decennier. Hans farfars bror grundade Lamnhults Möbel, som hans far senare blev vd för. I mitten av nittioalet köpte familjen Scandinavian Photo som säljer foto-utrustning på nätet. Under de tjugo år som de ägde företaget växte omsättningen från 20 till 800 miljoner.

Själv är han utbildad inom produktutveckling och design, och har arbetat i möbelbranschen i många år. Då och då har han råkat på Byarums Bruk på mässor och i andra sammanhang, men det var när han läste en artikel om verksam- →

”

När jag läste artikeln tänkte jag, vilket härligt hantverk, sättet de arbetar på ligger helt rätt i tiden.”

JOEL ENHÖRNING

JOEL
ENHÖRNING

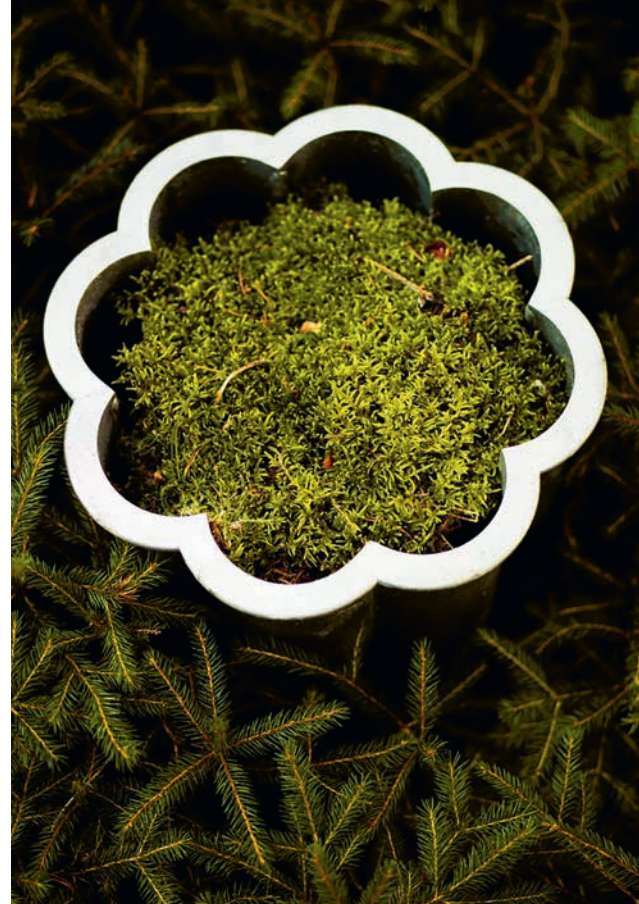
Ålder: 36

Titel: Ägare
och vd för
Byarums Bruk

Omsättning 2017:
28 miljoner

**Antal
anställda:** 15

**Favorit-
designföremål:**
Lampan Liv, formgiven
av Jonas Bohlin.
Har två på jobbet,
två hemma och två
i sommarhuset.

→ heten och de dåvarande ägarna i magasinet *Residence* som tanken att förvärva bolaget väcktes.

– När jag läste artikeln tänkte jag ”vilket härligt hantverk” – sättet de arbetar på ligger helt rätt i tiden. Företaget har gott renommé, är småskaligt, och gör ett vackert hantverk.

De dåvarande ägarna närmade sig pensionen. Det var som om det stod mellan raderna att de sökte någon som kunde köpa verksamheten och driva den vidare, tyckte Joel.

Den första kontakten med Byarums Bruk togs av Joels pappa Kenneth Ståhl.

– Det fanns en kännedom kring vad han åstadkommit med Lamnhults Möbel och Scandinavian Photo och på så sätt öppnades dörren för ett förut-sättningslöst möte. Väl där fattade vi alla tycke för varandra.

Sedan följde ett år av diskussioner innan affären var klar.

– Jag minns att jag sammanfattade mötena noggrant och nya frågor dök alltid upp när man satt där hemma och smälte det som sagts under dagen. Viktiga punkter i dialogen vi hade var såklart marknad, produktion, ekonomi, historik och personal.

Till slut kom de överens.

– De uppskattade att de hittat en ung besjälad entreprenör som insåg vikten av att vara en aktiv och närvarande ägare och vd. Utöver det så hittade vi en prisbild där vi alla kände oss tillfreds.

Vad bör man tänka på när man köper ett bolag?

– Självklart är det omöjligt att vända på alla stenar, men med kompetenta människor i ens nätverk, stor nyfiken-

het och en bra dialog och tillit till säljarna, så kunde vi få klarhet i det mesta. Men som i livet i stort möts man alltid av både positiva och negativa överraskningar. Den risken måste man vara benägen att ta vid köp av företag.

– Jag har även lärt mig att ett bolag som ser bra ut vid första anblick ofta är ännu bättre. Ett haltande bolag är i regel ännu sämre när man börjat dyka in i detaljerna. Byarums Bruk var absolut det förstnämnda.

Det där första mötet med personalen föll väl ut. De fick genast förtroende för Joel. I år har han varit vd i åtta år. Två år i rad (2015, 2016) har han varit nominerad till Årets vd i kategorin mindre företag.

Förändringarna han drivit igenom efter det där första året har till största delen handlat om förädling. Etablerade samarbeten har fördjupats och nya intressanta relationer har växt fram. För några år sedan skapades *The Sculpture Project*, ett sidoprojekt som fick ett engelskt namn så att företaget kan flirta med nya marknader.

– Det är en sorts arena för skulpturkonst. En gång per år tar vi kontakt med en etablerad och spännande konstnär som skapar ett unikt konstverk som vi gjuter i ett begränsat och signerat antal exemplar.

Priserna kan därmed ligga lägre än vad konstnärernas verk vanligtvis ligger på. En annan satsning har varit att medvetet arbeta med en visuellt driven marknadskommunikation.

– Jag drivs av att stärka varumärket, inleda oväntade samarbeten, få ”buzz” kring företaget och skapa riktigt bra produkter, säger Joel Enhörning. ●

Joel Enhörning gillar att starta oväntade samarbeten som kan bli ”snackisar” som stärker varumärket.

”Ett smörgåsbord av företag där ute”

Från eventbolag till elverktyg. Catrine Sageryd hoppade på ett helt oprövat kort och lyckades över förväntan. ”Genom att skruva lite på siffror och annat kan man se hur snabbt man kan få en verksamhet att växa. Det är jättespännande.”

text **Carola Ålstig** foto **Tobias Ohls**

Catrine Sageryd är en entreprenör i dess rätta bemärkelse. Direkt efter gymnasiet startade hon sitt första företag – ett callcenterbolag i Thailand. Hon hann också introducera spikmatan på den thailändska marknaden innan hon flyttade tillbaka till Sverige och startade ett eventbolag.

– Men jag var trött på att jobba kvällar och nätter och när pappa tipsade mig om att ett konkursbo inom byggbranschen var till salu så tänkte jag ”varför inte?”

Trots att Catrine varken kunde någonting om byggbranschen eller elverktyg lade hon ett skambud på bolaget – och fick det. Hennes pappa sa upp sig och började jobba med henne i företaget. Idag har företaget elva anställda och omsätter 18,5 miljoner kronor.

Att det idag finns uppemot 100 000 generationsskiftesföretag är en lysande möjlighet för unga entreprenörstyper, menar Catrine Sageryd.

CATRINE SAGERYD

Ålder: 29 år

Företag:

Delägare och vd på Mekina AB som erbjuder byggföretag och uthyrare en helhetslösning vid köp och service av elverktyg

Antal anställda: 11

Omsättning: 18,5 mkr

– Det finns många unga därute som vill bli entreprenörer, men det behöver inte betyda att man startar något från scratch. Är du en driven person, men du saknar en bra idé, så är generationsbolag något för dig, säger hon.

Om man hittar ett välmående generationsskiftesföretag med kunnig personal och sedan lyckas förnygra och föra in lite 2018 i det så har man allt att vinna, enligt Catrine Sageryd.

– Att starta ett företag från noll innebär att man inte bara måste ha en bra affärsidé, man måste hitta kunder, medarbetare och så vidare. I etablerade bolag finns redan en grund att stå på.

Idag ser hon inte sig själv starta något företag från grunden igen.

– Varför skulle jag det, när det finns ett helt smörgåsbord där ute med intressanta företag? ●

”

Att starta ett företag från noll innebär att man inte bara måste ha en bra affärsidé, man måste hitta kunder, medarbetare, etc.”

CATRINE SAGERYD

Alla vill till Almedalen!

2018 är det 50 år sedan det första politiska talet hölls i Almedalen och antalet besökare och evenemang slår nya rekord varje år.

Siffror från
2017

Günther Mårder, Almedalsproffs och vd för Företagarna.

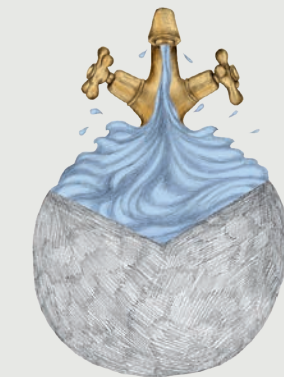
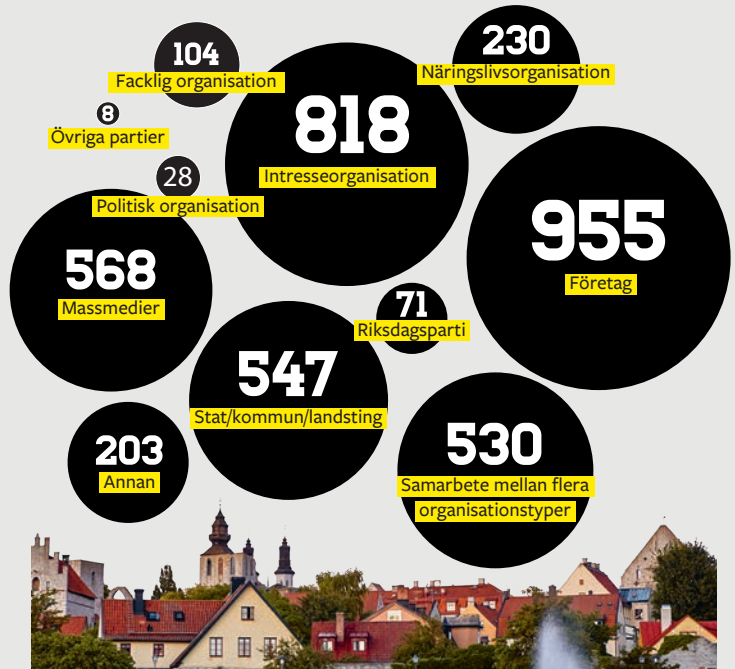
Varför bör företagare vara i Almedalen?

Det är ett bra tillfälle att få nya perspektiv och knyta kontakter, men det unika är möjligheten att vara en del av samtalet på plats tillsammans med politiker, opinionsbildare, journalister och näringslivsföreträdare. Men det gäller att planera sin närvaro för att maximera nyttan. Att ta en första kontakt via olika plattformar i sociala medier har blivit allt vanligare, och med den utbredda digitala närvaron är det både naturligt och praktiskt.

Finns det något särskilt Företagarna bevakar/fokuserar på i år?

Eftersom att det är valår kommer vi hårdbevaka områden som främjar företagsklimatet: företagets kompetensförsörjning, minskat regelkrångel, ett förbättrat skattesystem och en modernisering av arbetsrätten.

Antal evenemang per arrangörskategori:

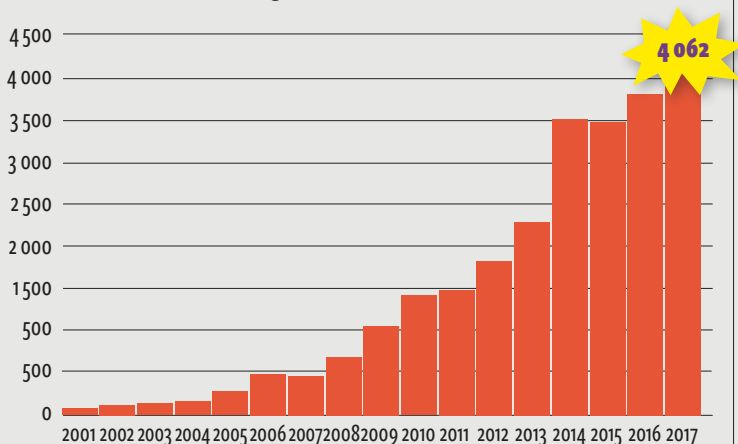
34 % av vattnet som serverades var lokalt kranvatten

22 % av mat och dryck som serverades var ekologiskt

Totalt antal evenemang under Almedalsveckan sedan 2001

Mest populära ämnen: HÅLLBARHET • VÅRD OCH OMSORG •
NÄRINGS LIV • DIGITALISERING • KLIMAT OCH MILJÖ

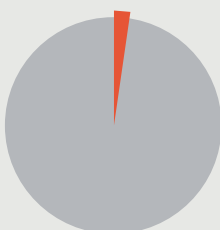
134 evenemang
på engelska

Hello!

Tisdag - hetaste dagen för evenemang

24 % av evenemangen
stod företag för och ...

... 2,4 % stod politiska
organisationer för

40 000 besökare

1 895

unika arrangörer

7 668

antal medverkande
i evenemang

2 324

miljödiplomerade
arrangemang

Reformer väntar fastighetsbranschen

Efter de senaste månadernas prisfall är fastighetsmarknaden på väg att stabiliseras. Men det finns en viss oro i branschen för nya skatteregler och att vissa projekt kommer att behöva frysas.

text Per-Ola Knutas foto Getty Images

Stockholm den 23 oktober 2017: En fastighetsutvecklare i lyxsegmentet vinstvarnar och meddelar att företaget avvaktar med att påbörja nya projekt. Orsaken är ”sämre marknadsförutsättningar och att bolaget påverkats av högre kostnader”.

Tydligare än så kan inbromsningen av fastighetsmarknaden knappast illustreras. Skärpta amorteringskrav och en förväntan om högre bostadsutgifter har börjat ge psykologiska effekter.

– Det vi ser nu är inte så dramatiskt, men helt klart är att många fastighetsbolag har blivit mer försiktiga, framför allt i det högsta segmentet med stora lägenheter i storstäderna. Där finns det en mättnad nu, säger Cecilia Hermansson, tidigare chefekonom på Swedbank och idag gästforskare på KTH.

– Det är möjligt att detta kommer att leda till att vi får se en viss konsolidering bland fastighetsutvecklare, och att vissa kanske inte kommer att orka hänga kvar, tillägger hon.

De senaste konjunkturprognoserna pekar på att bostadspriserna kan fortsätta att falla måttligt, men att situationen sedan kommer att stabiliseras under 2018. Visserligen väntas bostadsbyggandet minska i år, men i grunden har Sverige en stark konjunktur, hög sysselsättning och brist på bostäder.

Cecilia Hermansson
tidigare chefekonom,
på Swedbank, idag
gästforskare på KTH

Andreas Adolphsson
skattekonsult och
branschansvarig
för Fastigheter & bygg
hos Grant Thornton

– Avgörande för framtiden blir hur hushållen kommer att klara av högre räntor, säger Cecilia Hermansson. Dessutom kan det komma politiska beslut efter valet i frågor om ny fastighetsskatt, ändrad reavinstbeskattning, begränsningar i avdragsrätten samt även avreglering av hyresmarknaden. Med tanke på att bostadsmarknaden inte fungerar tillräckligt bra kan vi förvänta oss reformer.

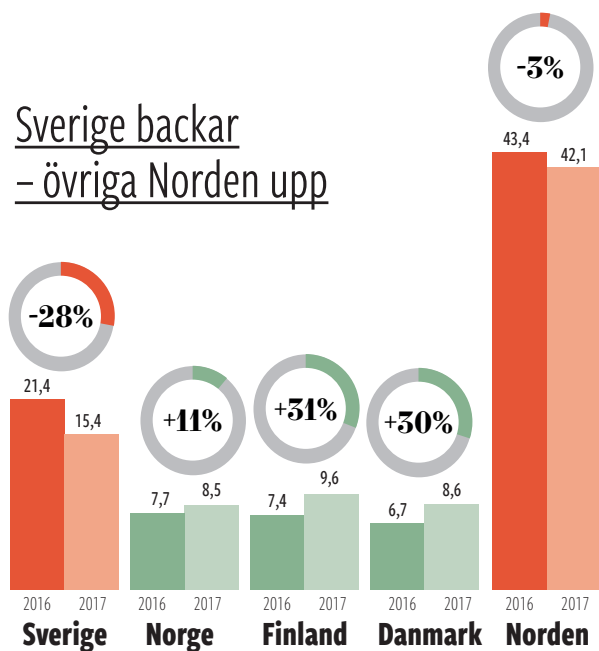
Andreas Adolphsson, skattekonsult och branschansvarig för Fastigheter & bygg hos Grant Thornton, och som följt fastighetsmarknaden sedan mitten av 1980-talet, anser att branschen står ganska stark trots motvinden just nu.

– Det finns byggprojekt som kan drabbas av svårigheter, men generellt sett bör det inte finnas några större risker hos fastighetsbolag och utvecklare som har en sund portfölj med bra balans av projekt i olika faser, säger han.

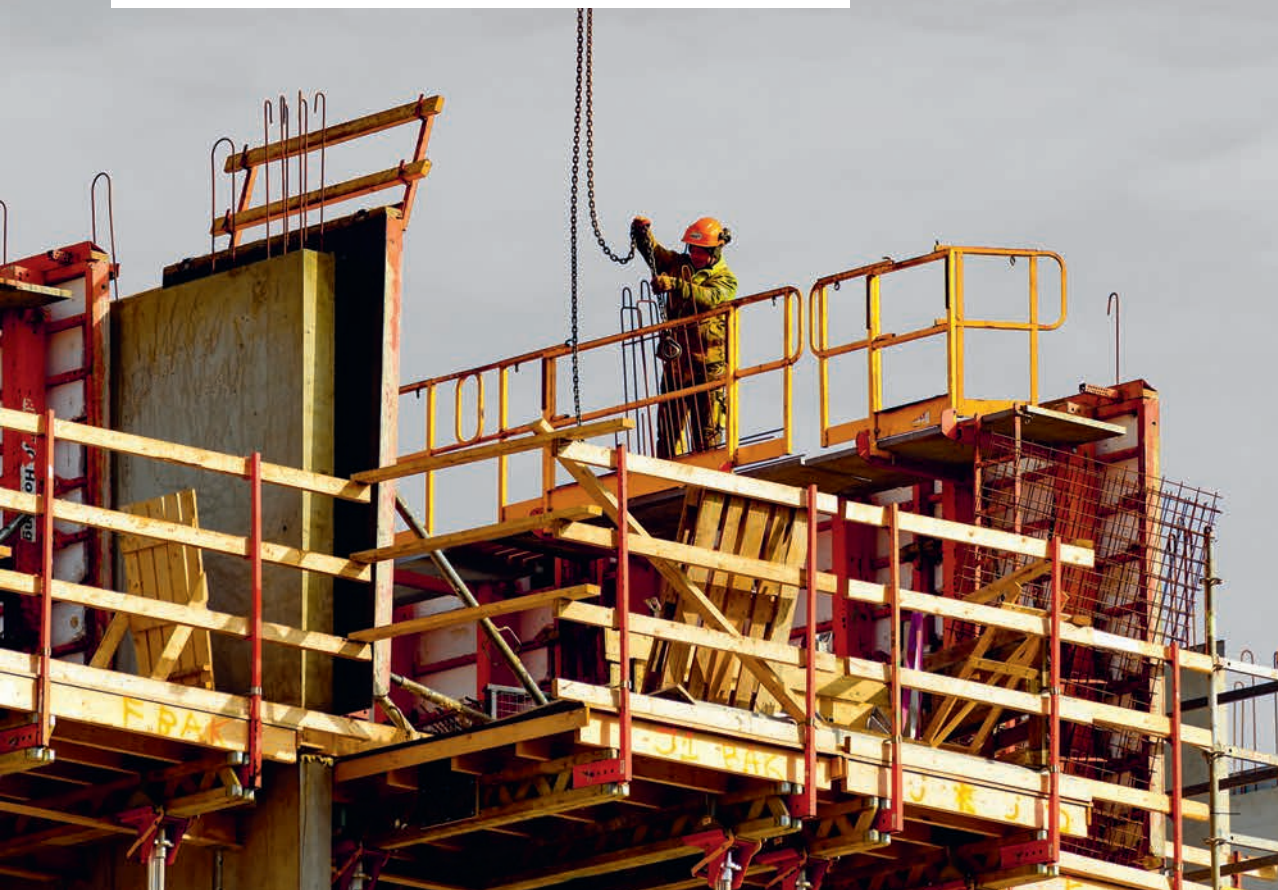
– Något som däremot kan få större direkt effekt för fastighetsbranschen är olika politiska initiativ. Ett exempel är

paketeringsutredningen som tittar på allmänna skattemässiga spelregler för fastigheter samt förslagen till regler som begränsar ränteavdragen för fastighetsägare. Detta är något som oroar branschen och som många skulle påverkas stort av, tillägger Andreas Adolphsson. ●

Sverige backar – övriga Norden upp

Tabellen visar den totala transaktionsvolymen baserat på fastighetsaffärer som överstiger 5 miljoner euro. Det största fastighetssegmentet är kontor (33 procent), följt av bostäder (22 procent) och handel (17 procent). Under 2016 var bostäder det största fastighetssegmentet i Norden.

Svårt undgå cyberattacker

Cyberangrepp sker dagligen hos svenska företag. Nio av tio små- och medelstora företag i Sverige blir utsatta för skadlig kod via nätet. Ofta är de svaga länkarna medarbetarna.

text **Johan Cook** illustration **Lisa Billvik Norén**

Risken att få sin verksamhet attackerad av skadlig kod blir allt större. I värsta fall kan det sluta med stulna miljonbelopp, förlust av affärskritiska data, driftstopp – och dålig image.

– Nio av tio små- och medelstora företag drabbas i Sverige. Det är i regel bara en tidsfråga innan det händer, säger Marcus Murray, säkerhetsexpert på Trusec.

Sveriges företag digitaliseras i rask takt och systemen kopplas upp mot internet. Det skapar visserligen nya affärsmöjligheter och effektiviseringar, men företagen blir därmed också sårbara för cyberhot. Ofta riktar ligor-na in sig på mindre företag som generellt har sämre skydd.

Det finns olika sorters skadlig kod

VISSTE DU ATT

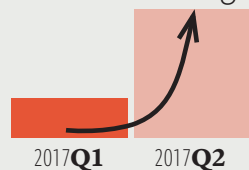
7 ... miljoner kronor spenderar i snitt ett svenskt företag för att återhämta sig efter ett dataintrång.

66 ... dagar tar det i genomsnitt innan allt är helt återställt.

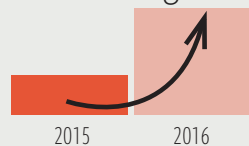
KÄLLA: IT-KANALEN.SE

... antalet ransomware-attacker ökar kraftigt

225% i Sverige

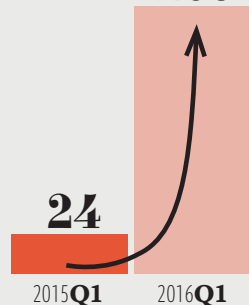
172% globalt

KÄLLA: TREND MICRO

... i USA ökar utbetalningen av lösensummor kraftigt (miljoner dollar)

209

KÄLLA: FBI

Marcus Murray, säkerhetsexpert på Trusec.

som planteras i systemen, ett exempel är så kallad ransomware. Dessa kommer ofta in i företagens it-system via phishing där mottagarna luras att klicka på länkar eller öppna bilagor i sin e-post. Ofta ser länken legitim ut och intet ont anande medarbetare klickar på en bifogad länk vilket aktiverar den skadliga koden som börja spärra digitala filer. Bedragarna kräver därefter en lösensumma för att låsa upp datorer eller system. Men ransomware används också för att till exempel stjäla pengar eller affärskritisk data utan att mottagarna upptäcker det.

– Metoderna är oerhört sofistikerade. Många nätbedragare kartlägger först verksamheten innan de överför skadlig kod via phishing, säger Marcus Murray. →

→ Idag är det lätt att få tillgång till personlig information via sociala medier, vilket bedragarna utnyttjar. De kartlägger såväl yrkesroller som dagliga rutiner. Mejlen till dessa utvalda personer ser autentiska ut och verkar komma från säkra avsändare.

Men ransomware kan också spridas via applikationer, webbplatser och webbläsare. Ytterligare en metod är att gratis dela ut usb-minnen som försatts med skadlig kod, på till exempel mässor.

Skolverket fick sin dokumentserver med 20 miljoner filer krypterad genom ransomware, och bedragarna krävde en lösensumma för att låsa upp filerna. Under en veckas tid kom myndighe-

3

miljarder dollar

Så mycket beräknas BEC-bedrägerier (Business Email Compromise) kostat i förluster globalt.

tens medarbetare inte åt dokumenten. Så småningom återställdes alla dokument genom en omfattande backup-körning.

Omkring 1000 aktörer i Sverige har också nyligen blivit utsatta i en stor digital bedrägerihärva – via allt från dataintrång till grova bedrägerier. Skurkarna sägs ha kommit över 40 miljoner kronor, men i själva verket lär det röra sig om bedrägerier för runt 280 miljoner. I den härvan har företag och organisationer av alla storlekar drabbats, menar Marcus Murray. Den digitala transformeringen som pågår i alla branscher skapar nya möjligheter, men det gäller att samtidigt vara förberedd på de nya riskerna. ●

Skydda dig mot näthoten

Delaktig företagsledning, stress-tester och att följa säkerhetsstandarder är tre enkla sätt som minskar risken för cyberhot. A och O för att skydda verksamheten mot cyberhot är att jobba strukturerat. Det säger Ritva Malmqvist, certifierad it-revisor och informations-säkerhetsexpert hos Grant Thornton.

– Företagsledningen måste ta ansvar för it-säkerheten, tillföra resurser och följa upp arbetet, säger hon.

En risk- och sårbarhetsanalys är ett måste:

– Du måste veta vilka verksamhetens kritiska tillgångar är för att kunna skydda dig. Kan du inte upptäcka cyberhoten går det inte att sätta stopp för intrången i tid. Mindre verksamheter kanske inte inser att de hackats.

När Grant Thornton arbetar med säkerhetsarbete för sina kunder ingår införande av säkerhetsstandarder, som ISO 27000, ITIL, CIS och Cobit. Även tjänster för att kunna följa kommande GDPR och NIS-direktivet erbjuds. Med hjälp av samarbetspartners genomförs också stresstester av kundernas system för att se om de står pall för hoten. Rutiner för löpande uppdateringar införs också. Men inte allt går att bygga bort: även molnleverantörer drabbas av cyberhot.

– Du är själv ansvarig för din information, inte molnleverantören. Därför är det viktigt att skriva rätt säkerhetsavtal med leverantören. Ta även reda på hur data lagras, vilka underleverantörer som används och hur leverantören följer upp avtalet, avslutar Ritva Malmqvist.

Ritva Malmqvist
certifierad it-revisor
och informations-
säkerhetsexpert hos
Grant Thornton.

Värdeskapande seminarier

Varje år arrangerar vi hundratals seminarier och kurser på våra kontor över hela landet där vi delar med oss av kunskap och insikter till ägare, styrelse och vd.

grantthornton.se/seminarier

Vad skulle den nya bolagsskatten från 1 juli innebära?

”Den innebär i stora drag att bolag med hög belåning kan få en högre skattekostnad, medan obelånade bolag eller lågt belånade företag får en skattelättnad. De bolag som har skattemässiga underskott – oavsett belåning – kommer behöva tvingas betala skatt i två år om de går med vinst. Det kommer till exempel påverka likviditeten hos ett startupbolag som går med vinst.

Hur det här skulle påverka nya investeringar beror på hur finansieringen ser ut. Om investeringen är med lån och till en viss ränta måste den ge tillräckligt stor avkastning, så det negativa räntenettot inte behöver läggas tillbaka. Gör en kalkyl och se vad som händer om räntan går upp.

”... bolag med hög belåning kan få en högre skattekostnad.”

Grant Thornton har tagit fram en beräkningsmodell där det går att kalkylera och simulera skatt om de nya reglerna träder i kraft. Det går även att simulera en investering och se hur skatten påverkas vid en viss avkastning, belåningsgrad, vid avskrivningar och genomsnittlig räntekostnad.

Med det nya förslaget kommer finansiell leasing påverkas. De bolag som använder detta i hög grad måste se över hur det påverkar dem skattemässigt. Känner man minsta tveksamhet kan vi hjälpa till.

Än så länge är det ett förslag till ny bolagsskatt, och det med tanke på det parlamentariska läget kan förslaget fastna i riksdagen. Går det börjar den nya skatten gälla den 1 juli 2018.”

Grant Thornton har tagit fram en beräkningsmodell där det går att kalkylera och simulera skatt om de nya reglerna träder i kraft. Det går även att simulera en investering och se hur skatten påverkas vid en viss avkastning, belåningsgrad, vid avskrivningar och genomsnittlig räntekostnad.

Bakgrund:

Regeringen har föreslagit en ny bolagsskatt från 1 juli 2018. Syftet är att få en mer likformig beskattning av eget och lånat kapital men också en anpassning till EU:s krav på effektiva regler som begränsar möjligheten att skatteplanera med räntor. Därför vill regeringen införa generella begränsningsregler för ränteavdrag.

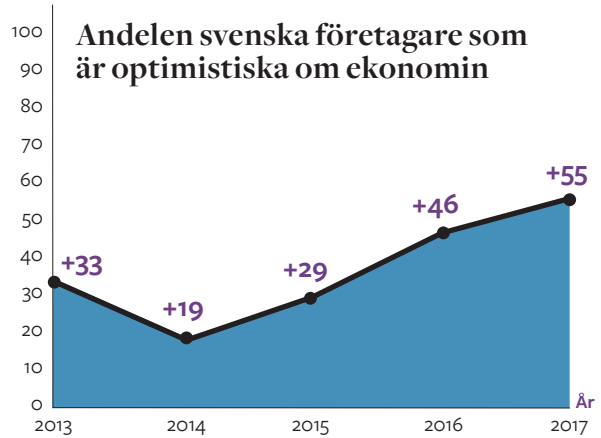
URBAN KARDVIK
Skatteexpert på Grant Thornton

Nyheter för ideell sektor

Prenumerera på Grant Thorntons nyhetsbrev där våra branscheexperter delar med sig av insikter och kunskap till ideella organisationer, stiftelser och föreningar. Utkommer 3-4 gånger/år.

☞ **Anmäl dig på grantthornton.se/kontakta-oss**

Siffrorna är ett balansmått, som anger andelen positiva svarande minskat med andelen negativa. Källa: Grant Thorntons International Business Report 2017.

Få koll på vad GDPR betyder för dig

Grant Thornton håller GDPR-seminarier från Luleå i norr till Kristianstad i söder. ☞ **Läs mer och anmäl dig här: grantthornton.se/seminarier.**

Fokus på lyckade ägarskiften

Nya ägare kan vara starten på ett företags vidare tillväxt och utveckling. Boken bygger på fem steg som lotsar både säljare och köpare till ett framgångsrikt ägarbyte.

Håll utkik:
Women in business-rapporten finns på grantthornton.se.

Pulsen tagen på vård- och omsorgsbranschen

Tillväxttakten inom den privata vård- och omsorgsbranschen fortsätter att öka. Det visar Vårdrapporten, där Grant Thornton tar pulsen på branschen och sammanfattar utvecklingen ur ett finansiellt perspektiv.

– Vi kan konstatera att tillväxten för

vård- och omsorgsbranschen under 2016 var 11 procent, där omsorg och socialtjänst agerade draglok – områden som fått mer på sitt bord efter flyktningvågen 2015, säger Anna Murray på Grant Thornton. ☞ **Läs hela rapporten på grantthornton.se**

Rådgivning i kombination med skräddarsydda digitala tjänster

Vi hjälper dig och ditt företag att växa och utvecklas. Ekonomihanteringen skräddarsys i vår digitala portal och du får rapporter och analyser för att kunna fatta rätt beslut. I kombination med löpande rådgivning från våra experter kan du ta ditt företag vidare på tillväxtresan.

grantthornton.se/ekonomiservice

”Unga företag sämre på jämlikhet”

De manliga nätverken styr även i de nystartade tillväxtföretagen och de är mindre jämställda än stora företag i mogna branscher, säger Tove Dahlgren, tf vd på AllBright, en stiftelse som arbetar för jämställdhet och diversifiering på ledande positioner i näringslivet.

Varför går det så trögt att öka andelen kvinnor i ledande positioner i näringslivet?

Det går stadigt åt rätt håll men mycket långsamt. Grundorsaken är strukturer som håller kvinnor borta, vi tenderar att rekrytera människor som påminner om oss själva, män i maktpositioner tar in män. I bolag som har en man som vd är bara 20 procent i ledningsgruppen kvinnor, är det däremot en kvinna på vd-posten är andelen 43 procent.

Är det mer jämlikt i till exempel företag med yngre genomsnittsålder eller nystartade tillväxtföretag?

Man kunde ju hoppas på att yngre nystartade bolag skulle vara mer jämlika men när vi tittat på den sortens företag på First North-listan visar det sig vara precis tvärtom. Små bolag har inte samma resurser för hr-arbete. Större, äldre bolag har också större erfarenhet av att jobba med dessa frågor. Männens nätverk styr, det är bara bastun och golfen som bytts ut mot tv-spelsrummet.

Vilka andra faktorer spelar störst roll för en mer jämställd ledning?

Företagskulturen har en stor effekt. En jargong som manliga chefer beskriver som ”högt i tak”, upplever kvinnor ofta som kränkande och får dem att vantrivas och lämna bolaget. Det är också viktigt att skapa en miljö som accepterar att ha småbarn.

Vilket är ditt bästa råd till politiker respektive företagsledningar för att snabbara öka andelen kvinnor i ledande positioner?

Reformer som fler pappamånader inom föräldraförsäkringen är bättre än kvotering. Till styrelser och företagsledningar är budskapet att man måste bestämma sig och se det affärsmässigt med konkreta mål.

Göran Lind

Frigör ditt företags potential att växa

Som en långvarig partner till Di Gasell har vi fått förmånen att jobba med många fantastiska entreprenörer. Vi stöttar med insiktsfulla råd, relevanta beslutsunderlag och smarta verktyg så att ditt företag kan växa och utvecklas optimalt.

grantthornton.se/gasell

